

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsak pondeljek in četrtek ob 8. uri predpoldne.
Stane za celo leto 15 L., za pol leta 8 L., za četrt leta 4 L.
Za inozemstvo celo leto 80 L.
Na naročila brez dopolnene naročnine se ne oziramo.
Odgovorni urednik: RICHARD OREL.

V Gorici v četrtek 22. marca
1923

Štev. 23.

Letnik VI.

Nefrankirana pisma se ne sprejema. Oglesi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej.
List. izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“. Tisk. S. Spazzal v Tretu.
Uprava in Uredništvo: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Še več luči!

Po časopisu naše države se je pred dobrim tednom razširila vest, da so sklenili tirolski Nemci sporazum s fašistovsko stranko. Nemško ljudstvo se je po tolikem boju in sovraštvu s fašisti spravilo in hoče z njimi v miru živeti. Mesto neprestanih sporov in prepirov mirno življenje v pametnem sporazumu! Ni treba poudarjati, kako iskreno in prisrčno si danes ljudstvo želi miru! Saj je dovolj stisk, dovolj sovraštva, dovolj gorja in nesreče izkusilo in spoznalo v krvavi moriji svetovne vojne. Glas o sporazumu na Tirolskem se je hitro razširil tudi v naše kraje. Vsi smo čutili, da je sporazum na Tirolskem tudi za naše kraje velikega pomena. Zato smo pazno sledovali časopisje v državi in čakali, da izvemo kaj bolj natančnega o važnem sporazumu. Toda glej, kar naenkrat je vse časopisje utihnilo, zavladal je mrtvaški molk. Citali smo sicer, da se je veliki fašistovski svet v Rimu pečal s sporazumom na Tirolskem, toda za nobeno ceno nismo mogli izvedeti, je li bil sporazum od Mussolinija potrjen ali zavržen in kakšna je njegova vsebina. O tem je laško časopisje kakor na ukaz molčalo. Začeli smo sumiti, da hoče vladna stranka stvar potlačiti in zakriti.

Sporazum odklonjen!

Ze se je reč pozabljala, ko je kar naenkrat udarila v svet novica, da je fašistovsko vodstvo sporazum z Nemci odklonilo. Tirolski fašist Brescian je raztrgal tajnost in izklepotal uredniku lista «Il Giornale di Roma», kako so se vrstile in kakšne so bile razprave v velikem fašistovskem svetu v Rimu. Vse ozadje fašistovske politike je žarko razsvetljeno. Sedaj ve vsa javnost, da je najvišje vodstvo fašistovske stranke pod predsedstvom Mussolinija uničilo sporazum, ki so ga Nemci sklenili z domaćim fašizmom na Tirolskem.

Zakaj? Ali je bilo v njem kaj protidržavnega? So morda speljali nemški politiki domače fašiste na led in si znali zagotoviti posebne predpravice na škodo Italijanov? Po mnenju fašistovskega vodstva je bil sporazum na Tirolskem veliko zlo za Italijo. Brescian pravi v «Giornale di Roma», da je vsebina sporazuma z Nemci grozna. Moj Bog, kaj se je zgodilo? Po mislite ljudje božji: fašistovska stranka se je v sporazumu z Nemci obvezala, da ne bo skušala nikdar raznaroditi nemškega ljudstva! To je v sporazumu prva krivica proti Italijanom.

Toda to ne zadostuje. Strmite, kakšne grozne stvari so še zapisane v sporazumu: fašisti bi morali dati tirolskim Nemcem pravico, da govorijo v državnih uradih in občinskih pisarnah svoj materin jezik. Dovoljli bi jim torej, da na svoji zemlji govore tudi pred oblastmi svoj jezik. To je v sporazumu druga vnebovpijoča krivica proti Italijanom.

Toda še druge strašne reči so bile zapopadene v dogovoru med Nemci in fašisti. Krščansko ljudstvo, strmi in čudi se: Nemci so zahtevali, da naj na nemške vloge dobivajo od državnih

in občinskih uradov nemške odgovore. To je predzrost vseh predzrosti! Pomislite, kaka krivica bi se bila zgodila Italijanom!

Tako vidimo, da je sporazum z Nemci na celi črti v škodi Italije. Ali povedali še nismo krone vseh krivic, ki je zapopadena v sporazumu. Človeku se kar vzdigujejo lasje, če nanj le pomicli. Nemci so bili namreč tako peklenko nesramni, da so zahtevali za nemško ljudstvo nemške ljudske in srednje šole. Ali ni to nezaslišana krivica proti Italijanom?

Njihov cilj.

Visoki fašistovski svet je ta grdi in krivični načrt takoj uničil in tirolski fašisti so bili pošteno ozmerjani. S tem sporazumom bi bile zadete najvišje koristi Italije.

Kaj hoče torej doseči in kaj zaslujuje fašizem?

Vladna stranka si je postavila, kadar vidimo, tale cilj: raznaroditi Nemce, to se pravi, napraviti iz njih Italijane. Nemci morajo govoriti italijanski v občini in na državnem uradu: pisati ne smejo v svojem jeziku, temveč v tujem. Namesto nemških šol morajo Nemci obiskovati italijanske. Vlada jim hoče vzeti značaj, iztrebiti hoče iz javnosti njih jezik, njih otroke potujčiti. Kjer se glasi danes nemški jezik, kjer prehiva danes nemško ljudstvo, naj bi zvenela s časom italijanska govorica in živilo laško ljudstvo.

Ta fašistovski program je tudi za naše ljudstvo neimerne važnosti. Kar namerava namreč fašizem z Nemci, to namerava tudi s Slovenci in Hrvati.

Nemci in Slovani morajo tekom let izginiti z obličja zemlje!

Mi smo fašistom za njih odkritost hvaležni, ker se bomo znali po tem ravnavati.

Našim vinorejcem.

Opozarjam že enkrat vinorejce, da prijavijo na občinskih uradih množino vina. Kakšna naj bo vsebina prijave, je pisala zadnja «Goriška Straža». Prijave bi se morale izvršiti že do 18. marca. Mislimo pa, da se v petih dneh ni moglo zadostiti zahtevam zakona. Naglice vlade pri objavi tako važnih zakonov, ki zelo prizadevajo gospodarstvo našega ljudstva, ne razumemo. Pozivamo vse vinorejce, da vlože na občinskih uradih prijave, kakor tudi prošnje za oproščenje toliko hektolitrov vina, kolikor je odrastih oseb v družini (starih nad 15 let). Ako ne napravijo vinorejci te prošnje, se jim obdavči vse vino. Davčne oblasti se bodo morale ozirati na te prošnje, četudi niso bile vložene v predpisem roku petih dni.

Zelo čudno je pač, če se kmet ne zanima za svojo stroko, za kmetijstvo. Znak razumnega gospodarja je, da je naročnik kmetskega glasila, t. j. «Gospodarskega Lista.»

Kaj se godi po svetu?

Volilni boj v Jugoslaviji je končan in sicer tako, kakor ga ni pričakoval nihče, najmanje pa radikalci sami, ki so izvali volitve. Dosegli so sicer znatno relativno večino, ali poleg njih, odločnih centralistov, je dobil zlasti Radić tako visoko število mandatov, da ne more nobena vlada preiti preko njega. Velikega pomena je tudi odločilna zmaga Slovenske ljudske stranke v Sloveniji. Položaj je po volitvah silno zamotan in ne bo ga lahko razrešiti. Radikalni ministri, ki niso bili izvoljeni, so podali ostavko, ki pa še ni sprejeta. Toda predvsem si oglejmo

volilni izid po pokrajinh.

Popolnoma točnih številk sicer še vedno ni, ker je števno delo zelo dolgotrajno, ali vendar bodo razlike zelo majhne, tako da moremo že sedanje številke smatrati za končno veljavne. Evo jih:

Srbija (73 mandatov): radikali 49, demokrati 22, zemljoradniki 2. — V dosedanjem skupščini je imela Srbija 97 mandatov: radikali 39, demokrati 30, zemljoradniki 14, komunisti 12, republikanci in liberalci po 1 mandatu.

Južna Srbija (41 mandatov): radikali 18, turški džemijet 13, demokrati 10. — Prej 55 mandatov: demokrati 24, komunisti 18, turški nacionalci 8, radikali 5.

Vojvodina (34 mandatov): radikali 16, Nemci 6, demokrati 4, socijalisti 3, Bunjevci 3, zemljoradniki 1, Romuni 1. — Prej 44 mandatov: radikali 21, demokrati 10, komunisti 5, Bunjevci 4, socijalisti 3, zemljoradniki 1.

Hrvatska-Slavonija (69 mandatov): radičevci 52, demokrati 11, radikali 6. — Prej 91 mandatov: Radić 50, demokrati 19, radikali 9, komunisti 7, Ljudska stranka 3, zajednica 3, frankoviči 2.

Bosna-Hercegovina (47 mandatov): Spahovi muslimani 18, radikali 13, radičevci 9, zemljoradniki 6, srbska stranka 1. — Prej 63 mandatov: 24 muslimanov, 12 srbskih težakov, 11 radikalov, 7 hrvatskih zajedničarjev, 4 komunisti, 3 Ljudska stranka, 2 demokrata.

Dalmacija (16 mandatov): radičevci 7, radikali 5, Drinkovič 2, demokrati 1, nezaseden (zadrsko okrožje, še izpraznjeno) 1. — Prej 11 mandatov: 3 zemljoradniki, 3 Ljudska stranka, po 1 demokrat, komunist, radikal in dr. Trumbić.

Crna Gora (7 mandatov): 3 radikali, 2 demokrata, 2 avtonomista (Vešović). — Prej 10 mandatov: 4 komunisti, 3 demokrati, 2 republikanca, 1 radikal.

Slovenija (26 mandatov): Slovenska ljudska stranka 21, radičevca 2, Samostojna kmetska stranka 1, sporen mandat (ali socijalisti ali Nemci). — Prej 40 mandatov: SLS 14, SKS 9, socijalisti 7, komunisti 5, demokrati 3, narodni socijalci 2.

Splošni volilni izid
je po uradni objavi ministrja za notranje stvari takle: radikali 109, radičevci 70, demokrati 52, SLS 22, Spahovi muslimani 18, turški džemijet 13, Nemci 7, Bunjevci 3, Trumbić-

Drinkovič 2, črnogorski avtonomisti 2, Samostojna kmetska stranka 1, srbska stranka 1, Romuni 1. Ker od Nemcov stopi eden v socialistički klub, bi bilo samo 6 Nemcov in 3 socialisti. Kadar rečeno, te številke niso točne in se tudi ne strinjam s tudi uradnimi številkami iz posameznih pokrajin.

Izvoljeni v Sloveniji.

Ljubljana: JDS: Josip Reisner, profesor.

Kranjsko: SLS: dr. Anton Korošec, Anton Sušnik, profesor, Jože Gostinčar, posestnik, Ivan Stanovnik, kmet, Janez Brodar, kmet, Janez Strein, kmet, Fran Kremžar, urednik, Karel Škulj, župnik, Jože Nemančič, kmet. — SKS: Ivan Pucelj, posestnik.

Štajersko: SLS: dr. Anton Korošec, Josip Skoberne, kmet, Davorin Kranjc, kmet, Jožef Klekl, župnik, dr. Jožef Hohnjec, profesor, Jurij Kogovnik, kovač, Stefan Falež, kmet, Fran Zebot, urednik, Vlado Pušenjak, zaseb. uradnik, Geza Štiftar, kmet, Ivan Veseljak, profesor, Jakob Vrečko kmet. — Radičevca: Stepan Radić, Stefan Čižmešija, kmet. — En mandat sporen: ali socialist Golouh, zasebni uradnik, ali pa Nemec, Fr. Schauer, urednik.

Izid volitev v Jugoslaviji bo brez dvoma imel svoj vpliv na opatijsko konferenco,

ki je v zadnjih dneh sicer nadaljevala svoje delo, pa vendar brez vsakih stvarnih sklepov, ker je vse pričakovalo, kakšne izpreamembe prinešejo volitve za vlado v Beogradu. Tik pred volitvami so nekaferi jugoslovenski listi objavili celo vest, da je odpoklican predsednik jugoslovenske delegacije, dr. Rybar, kar pa se je izkazalo kot netočno. Glavno vprašanje, t. j. vprašanje Delta in Baroševe luke, je sedaj na dnevнем redu, in tu vztraja jugoslovenska delegacija na zahteve, da se to ozemlje izroči Jugoslaviji. Vsa jugoslovenska javnost to odločno zahteva in nikakor noči, da bi se Delta in Baroševa luka podredila upravi kakega skupnega konsorcija. V torkovi seji komisije bi bili obe delegaciji morali predložiti vsaka svoj načrt za pristaniški konsorcij, ali jugoslovenski še ni bil gotov. Tako je prišla tavar na vrsto v sredni seji, o kateri pa še nimamo poročila. V Opatijo je sedaj prispel tudi že član jugoslovenske delegacije, dr. Laginja. V ostalem se sedaj bavi komisija tudi z ureditvijo kastavskega okrožja v podobnem zmislu, kakor je urejeno zadrsko.

Konference v Rimu,

namreč obe konferenci za sklenitev trgovinskih pogodb med Italijo in Jugoslavijo, oziroma Nemško Avstrijo, ter konferenco o južni železnici nadaljujejo svoje delo z dobrimi uspehi, kar velja zlasti za zadnjo, ki je že rešila važno vprašanje tranzitnega prometa in sploh v kratkem z zadovoljivim uspehom zaključi svoje delo. Isto velja tudi

o konferenci v Nišu,

kjer se je med zastopniki Jugoslavije in Bolgarske dosegel popoln sporazum in bo dogovor podpisan že tekom da-

Kaj je novega na deželi

Otalež.

Veselje dneve je doživel naša župnija v času sv. misijona, ki se je obhajal pri nas od 3. do 12. marca. Ljudstvo, toliko željno in potrebno, duševne tolažbe, je prihitelo čez hribe in doline poslušat prelepe govore čč. gg. misijonarjev o krščanskih in večnih resnicah, ki so temelj v podlaga časnih in večnih sreč. Tudi trdovratna sreca so se omečila in prišla zajemati od duševnega kruha — sv. obhajil je bilo okrog 1700 — lepo število za našo župnijo, ki šteje 1100 duš. Ker je bilo vreme ugodno, je bila tudi udeležba veličastna; toliko ljudstva, še ni bilo v Otaleški cerkvi, ki je največja na Cerkljanskem. Dal Bog, da bi vsejano seme božje besede obročilo obilo sađu, da bi zavladala zopet mir in sreča v naših družinah, ki so bile vsled vojnih razmer že razrahljane in tukam tudi že docela v razvalinah. Med sv. misijonom smo pogrebljili enega najstarejših faranov, Franceta Močnika iz Larca 66, ki je imel 86 let, bil do zadnjega čebelar in doživel že 10tega duhovnika v Otaležu. N. v m. p.!

Vrh-Grašovo.

Kakor je že znamo, je naše Gospodarsko izobraževalno društvo «Danica» imelo 11. t. m. svoj prvi občni zbor, ki so se ga člani udeležili v precejšnjem številu ter s tem pokazali, da imajo veselje do društvenega delovanja. V odboru so bili izvoljeni: za predsednika Fran Jeram, za tajnika Justin Podgornik, za blagajničarja Alojzija Matuc, za knjižničarja Jakoba Jerah, za odbornike Ivan Hvala, Peter Božič in Jakob Močnik, za pregledovalca računov Anton Franko in Jožef Štravš.

Iz Tolminca.

Po veliki noči otvorili pri nas v Tolminu svojo odvetniško pisarno naš goriški rojak dr. Viktor Devetak.

Deskle.

Ponesrečil se je 9. t. m. 23letni mladenci Leopold Krajnc. Pri vožnji drži iz gozda se mu je zvrnil voz na noge in mu jo zlomil nad gležnjem. Doma je iz Prapetne pri Šentviški gori in je služil v Desklah, pri posestniku Jerneju Gabrijelčiču št. 14. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico in upamo, da kmalu ozdravi.

Sv. Lucija.

Strašna nesreča. Dne 12. in 13. t. m. so vojaki razstreljevali granate v strugi Idrije med postajo in Sv. Lucijo. Eksplozije so bile tako močne, da so po mnogih hišah šipe pokale in so daleč na okoli in celo v vas leteli drobci granat in kamenja. Za pritožbo ljudstva, naj gre do drugam razstreljevat, se baški maršal, ki je vodil razstreljevanje, ni niti zmenil. Varnostna oblast se tudi nizgenila, čeprav so ljudem leteli drobci okoli glave, češ, to je vojaška zadeva. V torem pa, okoli 10 dopoldne, je neka granata tako grozno počila, da je letelo težko kamenje na vse strani in je en kamen, do 10 kg težak, na pol kilometra daleč zadel v glavo dobrega in pridnega kmata Štefana Rovščeka iz Modreja 46. Ubogemu možu je kamen razbil lobanjo. Nesreča je torej bilo treba, da je varnostna oblast prepovedala nadaljnje razstreljevanje!

Vprašamo: ali res nima varnostna oblast druge naloge, kakor da mirno gleda, kako se postavlja v nevarnost življenje ljudstva? Zakaj ne poskrbi, da naj se razstreljujejo granate na varnem kraju? Po našem polju in sploh v okolini leže še tu in tam velike in ročne granate in celo zrakoplovne bombe. Kdaj bo vse ta uničeno? Ako ne bo županstvo samo poseglo vmes in sicer s trdo, odločno roko, se bojimo, da ne bo konec nesreč, dokler ne bo zadnja granata zahtevala svoje žrtve!

Možje, ki imate pri tem besedo, zgignite se! Tako hudo prizadeto družino vse ljudstvo iz srca pomiluje. Radovedni smo pa na eno stran, ali bo državna oblast brezvestne krvce kaznovala ali ne, na drugo stran pa, kako se bo državna oblast izkazala nasproti nesrečni družini blagega pokojnika.

Plave.

Dne 11. t. m. se je preselila v boljšo domovino posestnika Agata Drnovšček, roj. Berlot z Vrha, komaj 35 let stara. Najhujša bolezna jetika, katere kal je dobila v begunstvu, jo je spravila v dveh letih. Bila je pokojnica dobra žena tihega značaja. Kako je bila spoštovana, je pokazal pogreb, ki se je vršil 13. t. m. Zapušča edino

še nedoraslo hčerko. Pokojnici blag spomin, sorodnikom pa naše sočutje!

Št. Peter pri Gorici.

V nedeljo, 25. t. m., se ponovi igra «Starci in mladi». Ker je čisti dobiček namenjen tamburaškemu zboru za nabavo inštrumentov, vabi k obilni udeležbi mladina.

Dolenje pod Planino.

Pomladno cvetje se je tudi pri nas vzbudilo: dne 4. februarja se je vršil občni zbor bralnega društva «Ostri vrh», ki se je po desetletnem trdnem spanju zopet prebudilo in začelo živahnno delovati. Izvolil se je nov odbor, kateri upamo, bo uspešno deloval. V kratkem času je društvo že pokazalo mnogo zmisla za izobraževalno delo med ljudstvom. V upanju, da bo tudi v bodoče še živahneje napredovalo, kličem: Šantje, dekleta veselo vsi na delo! Skrajni čas je!

MESTNE NOVICE.

† Notar Tomo Šorli.

V torem, 20. t. m., je nenadoma preminil v Podgradu v Istri tamošnji notar, naš podmelški rojak **Tomo Šorli**, v najkrepkejši moški dobi. Zadela ga je kap.

Pokojnik je bil podžupan podgrajske občine in predsednik okrajnega cestnega odbora, v splošnem pa steber naravnega življenja v podgrajskem okraju. Našim narodnim nasprotnikom je bil trn v peti in so ga zato tudi vsepovsod zasledovali. Njegova nemadna smrt pomeni hud udarec za narodno delo ne samo v podgrajskem okraju, temveč tudi v vsej Istri, ki ima itak tako malo našnega razumnistva.

Pogreb se bo vršil danes, v četrtek ob 2 popoldne v Podgradu.

Pokojniku bodi lahka tužna naša zemlja istrska, njegovi rodbini pa naše iskreno sožalje!

Vojaški oblasti.

Vojaki se pritožujejo pri našem uradništvu, da jim vojaške oblasti prepovedujejo naročevanje in čitanje «G. S.» To postopanje vojaške oblasti napram slovenskim vojakom in slovenskemu listu moramo odločno obsojati. Naš list se je vedno boril za pravice slovenskega ljudstva in se bo boril. Nikdar pa ni naš list pisal proti državi. Zato bi smeles edino v tem slučaju vojaške oblasti nastopati proti njemu. Pričakujemo, da napravi merodajna vojaška oblast v tem oziru red.

V kraljestvu palčkov v Gorici.

18. in 19. marca je uprizorilo Splošno slovensko žensko društvo, goriško to lepo Ribičič-Gerbčeve spevogro v dvorani Trgovskega doma. Sedeži so bili oba dneva razprodani. Med gosti smo videli tudi mnogo meščanov italijanske narodnosti, ki so z vidnim zanimanjem sledili predstavi. Igra žanje povsod, kjer jo uprizore, največje uspehe. Že to dokazuje, da je bodisi glede besedila, bodisi glede glasbe dobra. Otroci so jasno dobro igrali, menda bi ne mogli več zahtevati od takih igralčkov.

Anica in norček sta svojo nalogu kar dobro rešila, kar kaže, da sta ulogo že precej razumela; kralj palčkov je bil tudi dovolj dostojanstven. Nastop vil je bil jako lep. Vse, oder, igra, petje in godba, je bilo v lepi harmoniji, da je med poslušalcem pričaralo prav pravljično razpoloženje. Edino kar je motilo, je bilo nenaravnata afektirana izgovarjava glagolskih končnic. Naše ljubeženske naj se potrudijo, da se pouče, kako danes govoriti ljudstvo in kaj pravijo o tem vprašanju jezikoslovci in naj nam ne kvarijo našega ljubega slovenskega jezika. Palčki in vse maj nas še kaj obiščajo, hva-

ležni bomo njim, pisatelju in skladatelju za tako lepe zabave.

*

V kraljestvu palčkov se v nedeljo, 25. t. m., ob 4 popoldne ponovi za šolske otroke in njih starše ter za članice društva. Otroci plačajo 1 L. odrstali 2 L. vstopnine. Malih otrok v načrtu ni dovoljeno prinesi.

Kr. izredna komisija Furlanske pokrajine v Gorici.

V soboto je obiskala kr. komisija oblasti v Gorici. Bila je pri izrednem komisarju za gosiško deželo dr. Nencettiju, pri generalu Ferrariju, pri občinskemu komisarju dr. Fabioliju. Obiskala je tudi deželnih hipotečnih zavodov, deželnih kmetijskih uradov, goriški grad in pokopališče junakov. Ob 7 zvečer so zapustili Gorico in se vrnili v Videm. Italijanski listi pripominjajo k temu obisku, da je komisija napravila velik pogrešek, ker ni obiskala najvišje cerkvene oblasti v Gorici, goriškega nadškofa dr. Sedeja. Ta pomankljivost, ki jo je zagrešila kraljeva komisija, je čudna posebno radi tega, ker je v Vidmu obiskala najprej tamošnjega nadškofa. Italijanski listi dalje poučujejo predsednika te komisije vit. Lopsa, da je dvojna mera, katere se večkrat poslužujejo razni oblastniki, nevarna in neumestna. Sedaj so menda obiski končani in komisija prične z mnogo bolj resnim delom. V enem mesecu se bodo pa morale itak vršiti pokrajinske volitve za furlanski deželni svet.

Za lastnike avtomobilov.

Finančna intendance v Trstu razglaša: Finančno ministrstvo je dovolilo, da se lastnikom avtomobilnih vozil, če plačajo vozno pristojbino tekom zadnjih desetih dni tekočega meseca marca 1923, dovoli popust dveh dvanajstih celoletnih pristojbine in takojšnje izvrševanje voženj.

Poizkus samoumora.

Na dan sv. Jožefa zvečer ob 10 je uslužbenec Zelenega križa slišal vzklike v gostilni «Bologna» v ul. Morelli. Opozoril je na to lastnika hotela. Z gospodarjem sta našla povsled groznih bolečin. Odnesli so jo v bolnišnico usmiljenih bratov, kjer se je ugotovilo, da se je hotela zastrupiti s karbolno kiselino. Ženska je iz Gradiške in je stara 35 let. Oblast je naprosila, da se njeni imeni ne izda.

Krščanska dekleta,

ki hrepene po popolnosti in so vneta za razširjanje kraljestva božjega, se v Družbi sv. Petra Klaverja sprejmejo kot pomožne misjonarke za Afriko, in sicer po svojih zmož-

nostih in znanju bodisi kot sodalke ali pomočnice. Četudi se ne zahteva posebna predizobrazba, je vendar neka spremnost in pripravnost, bodisi v duševnem, pismenem delu ali domačih, gospodinjskih opravilih in ročnem delu. Predpogoj sprejema. Prošnje za sprejem naj se blagovolijo poslati na vrhovno voditeljico Klaverjeve družbe, Rim (23), via dell'Olmata 16.

Majhna nesreča.

Neki 13letni deček, Albert Lozer iz Via Gabrizio 33, je bil ugriznjen od psa na poti iz šole. Javil se je pri Zelenem križu, kjer ga je preiskal dr. Bruno ter ga poslal domov, ko je ugotovil, da ni nobenega znamenja stekline.

Črne pike.

Ponočnjake Visin Stefana, Josipa Mansueli in Huess Josipa, ki so kolovratili ob dveh po polnoči po via Seminario, so karabinjeri zapisali v svoje črne bukve.

Izgubljeno.

Na poti po ulicah Pavia - Boschetto je izgubil nekdo zlat prstan z višnjevim kamenčkom. Ker je drag spomin, prosimo poštenega najdljetnika, da prinese prstan v naše upravništvo proti dobrni nagradi.

Gospodarstvo.

Proti vinskemu davku.

Zveza malih posestnikov, poljedelcev in vinorejcov v Istri in na Tržaškem je sklenila tale dnevni red:

1. Novi vinski davek naj se uvede šele za prihodnjo trgačev.

2. Odpravi naj se vinska deželna dolada.

3. Davka naj se oprosti za vsako odraslo osebo v družini dva hl. in ne eden kakor predpisuje zakon.

4. Državni vinski davek naj bo tako visok, kakor velja za mesta starih italijanskih pokrajin.

Omenjeni dnevni red in tozadenvi sklep je Zveza odposlala na merodajna mesta.

Zahteve zveze so popolnoma upravljene, zlasti če pomislimo, da leži vse vino primorskih vinorejcov še vedno v kleteh. Ako se bo vinski davek letos izterjal, pomeni to za naše vinorejce največjo gospodarsko nevarnost. Pomisli moramo, da leži bogastvo našega kmeta po največ ravno v vinu ter da so drugi pridelki goriškega kmeta silno skromni. Vlada je dolžna upoštevati posebni položaj našega kmetskega ljudstva. Davčno breme postaja v zadnjem času že tako veliko, da grabi našega kmeta obup, ki v njem uničuje vsako veselje do težkega kmetskega dela. Poleg visoke osebne dolodnine, ki je do sedaj naš kmet po veliki večini sploh ni plačeval, poleg drugih visokih davkov naj naš kmet plačuje še visoki vinski davek in to za vino, ki ga ne more prodati.

Cene v Gorici. Na goriškem trgu so bile 16. t. m. za prodajo na drobno sledeče cene: Česnik 1.40—1.60, sveže zelje 1.50—1.70; kislo zelje 1.40 do 1.80; kavoli 1.20—1.30; čebula 1 liro; navaden fižol 2.—2.40; fižol kok 3.—3.20; salata 1.80—2.—; zimska salata 1.80—2.—; krompir 85—90 st.; petterčil 0.50—0.60; sladka repa 40—50 vinarjev; kisla repa 1 liro; redič zeleni 3—6 lir; redič srčasti 2.40—2.80; redič rdeči 3.20—4 lire; špinaca 1.—1.20; vrzote 1.80—2.—; semenski krompir 0.75—0.95 (so kvintalu).

Pomaranče kos po 15-30 stotink; suhe fige 3-4 L za kg.

Sveže maslo 16—17 lir za kg. Mleko 1.20—1.50 za 1 liter. Med v satovju 10 lir za kg.; iztrčan med 12 lir za kg. Jajca po 40-50 stotink komad.

Cene na videmskem trgu. Pšenica 105 do 112, rumena koruza 80 do 97, bela 87 do 95, činkvantin 78 do 98, rž 105 do 108, oves 90 do 99, ječmen

neobdelan 110 do 135 za kvintal. Gorsko seno prve vrste 56 do 66, druge vrste 55 do 60, ravninsko prve vrste 48 do 58, druge vrste 34 do 50, slama 31 do 38, za steljo 20 do 31 kvintal.

Klavni voli 430 do 440, klavne krate 380 do 400, teleta 480 do 500, mlečni prašički 150 do 200, za pitanje 250 do 400, klavni 650 do 720 kvintal, ovce 70 do 90, koze 40 do 110, jančki 5.20 do 5.50 kilogram. Za govedo se razume živa vaga.

VALUTA.

V sredo, 21. t. m., se je dobilo oz. da lo na tržaški borzi:

za 100 franc. frank. 137.75 do 138.50 L, za 100 švic. frankov 380 do 383 L, za 100 avstrijskih krov 3 do 3.5 stot., za 100 nemških mark 9.75 do 10.25 stot., za 100 češkoslov. krov 61.25 do 61.75 L, za en dolar 20.45 do 20.55 L, za en angleški fuit papirnat 96.50 do 96.75 L, za 20 zlatih frankov (carinskih) 70 do 79.75 L.

PROSVETNA ZVEZA.

Izobraževalni tečaj v Senožečah. V nedeljo, 11. marca, je priredila Prosvetna podzveza v Trstu celodnevni posvetni tečaj v Senožečah. S tem je storjen velevažen korak: naš notranjski Kras se je začel kulturno gibati. Predavanja so bila dobro obiskana. Med udeleženci so bili tudi zastopniki sosednjih društev, zlasti iz Hrenovic.

Predavatelji so razpravljali o gospodarskih, vzgojnih in socialnih vprašanjih. Z velikim zanimanjem so članice poslušale gč. predavateljico, ki je v prelepem predavanju govorila o dekletih v družini in društvu.

Naj bi ta izobraževalni tečaj zdramil tudi druga kulturna društva po Notranjskem!

Telovadni tečaj, ki se je začel 16. marca v Gorici, je bil dobro obiskan. Člani in članice so imeli poleg dnevnih tehničkih vaj, večerna izobraževalno-vzgojna predavanja. Zastopanih je bilo 6 okrožij z 28 člani in 20 članicami. Tečaj se je zaključil na praznik sv. Jožefa s slovesno telovadno akademijo, pri kateri je nastopilo 25 članov in 15 članic. Nikdar ne bi pričakovali, da je mogoče doseči tako krasen uspeh v par dneh. Preste vaje, orodna telovadba in skupine so silno ugajale in močno aplavz je bil priča splošnega navdušenja in zadovoljstva.

Tečaj so vodili vaditelji in vaditeljice iz Idrije z veliko vnemo in požrtvovalnostjo. Godbene točke pri vajah je izvajal vrlji Godbeni krožek pod vodstvom g. Petroviča.

Spošten vtisk je bil: Akademija je lahko telovadcem v ponos in krepko izpodibudo za junaško delo na telovadnem polju po deželi.

Črni Vrh. V tukajšnjem «Izobraževalnem društvu» priredi Prosvetna zveza na cvetno nedeljo in ponedeljek gospodarsko-socialni tečaj. Vabimo vse člane in članice k obilnej udeležbi.

KNJIZEVNOST.

Knjige «Goriške Matice», «Goriška Matica» v Gorici izda za leto 1924. naslednje kujige:

1. Prof. dr. Pavlica: Veliki koledar za leto 1924. (Bogato ilustriran.).

2. Prof. dr. Lovrenčič: «Cvetje z vrtov goriškega Parnasa» (Antologija goriških pesnikov.)

3. Zabavna knjižica, III. zv. (Knjiga leposlovne vsebine.)

4. Knjiga verske vsebine (Vezano) Cena za vse štiri knjige znaša 6 L. Poverjeništvo «Goriške Matice» v Trstu je v ul. Molin a vento 5/I (zgoraj.)

DAROVI.

Za slovensko sirotišče v Gorici: Zl. županstvo Trnovo pri Gorici 70 L, Št. Andrež 40 L, Hranilnica in posojilnica v Kamnjah 50 L, župnija Kamnje 50 L.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisnikom: Sodeč po raznih pričebah, ki nam prihajajo, je ta in oni dopisnik, čigar dopis smo zaradi ozkega prostora v listu morali odložiti za eno ali dve številki, nejevoljen ali celo užaljen. Naj bi ne bilo tako! Saj skušamo ustreči vsem, kolikor le moremo. Dovoljujemo si pa pravico, ki se nam ne more in ne sme odrekati, da namreč presojamo sami, katero gradivo mora nemudoma v list in katero moremo odložiti za prihodnjič. Vsekakor pa želimo ustreči predvsem tistim dopisnikom, ki napovedujejo prireditve in bi zakasnela objava pokvarila uspeh; če dopis o že minuli prireditvi objavimo nekoliko pozneje, pač ne škoduje toliko. V splošnem pa prosimo toliko potrpljenja z nami, kolikor si ga želi vsak, ki bi rad ustregel vsem, pa mu razmere ne dopuščajo. In končno je tudi urednik samo — človek!

Listnica uprave.

Vojaki, ki ne dobivajo «Goriške Straže», naj vedo, da pošilja uprava list točno in pravilno na njihov naslov. Prejemamo od vojakov vedno pritožbe, ker našega lista ne prejemajo. **Krivdo pri tem nosi neskončno drugi in ne uprava.**

JAVNA DRAŽBA.

Dne 3. aprila t. l. se proda na dražbi v Ozeljanu pri Šempasu hiša št. 59, s pašnikom in majhnim vrtom ob glavnem cesti.

Dediči.

Na prodaj sta dva nova pisalna stroja (znamka inozemska) za slučajno ugodno ceno.

Gorica, Corso Vitt. Em. št. 16.

VABILO

k rednemu občnemu zboru

Kmečke hranilnice in posojilnice v Rodiku.

ki se bo vršil v nedeljo, 15. aprila 1923, ob 3 popoldne v župnišču z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnštva,
2. Poročilo nadzornštva,
3. Potrditev računskega zaključka 1922,
4. Slučajnosti.

Ako bi občni zbor ob določenem času ne bil sklepčen, se bo vršil 6. majnika 1923 na istem kraju, otišem času in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo sklepal glasom § 33. pravil ob vsakem številu navzočih članov.

ADRIA ČEVLJI

izdelek „Čevljarske zadruge v Mirnu“

Lastne prodajelne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

Pohištvo po zelo snižanih cenah, novo in rabljeno, kompletne sobe ali posamezne kose, prodaja Zucchiatti, zaloga pohištva, Via S. Giovanni 1 (pri semenšču.) Gorica.

RAZPIS SLUŽBE.

Županstvo Tolmin razpisuje mesto občinskega uradnika z mesečno plačjo 400 do 500 Lir.

Kolekovane prošnje naj se predložijo podpisemu županstvu najdalje do konca tekočega meseca in naj se jim priloži:

- a.) potrdilo italijanskega državljanstva;
- b.) izpričevalo nравnosti;
- c.) zdravniško izpričevalo;
- č.) dokazi znanja slovenskega in italijanskega jezika v govoru in pisavi;
- d.) izpričevalo o znanju strojepisa.

Prednost za to službo imajo tisti, ki so že bili v enaki ali tajniški službi.

Službo je nastopiti takoj po imenovanju.

Tolmin, 15. marca 1923.

Za župana: J. Mrak.

RAZGLAS

Županstvo Tolmin daje v znanje, da se obnove v Tolminu dovoljeni sejni manufakturnega blaga, drobnine in raznih gospodarskih potrebščin.

Ti sejni se bodo vršili vsako leto: na dan sv. Jurija, dne 23. aprila: prvo nedeljo po sv. Rešnjem telesu, in na dan sv. Matevža, dne 21. septembra.

Ako pade sv. Jurij na nedeljo, 23. aprila, ali sv. Matevž na nedeljo, 21. septembra, se bo vršil sejem drugi dan, v ponedeljek.

Obenem se daje v znanje, da so od prvega tekočega meseca marca predpoldne sejni za prodajo mladih prašičev, kakor pred vojnim časom.

Tolmin, dne 9. marca 1923.

Za župana: J. MRAK I. r.

Družini Kregau, Mozetič in sorodniki naznajajo tužno vest, da je noči na 15. marca leta 1923, od zločinske roke zadet, preminil na ljubljeni brat, stric in svak, gospod

FRANC KREGAU

posestnik v Ročinju.

Pogreb je bil na domačem pokopališču 20. marca popoldne.

Velja za osebno obvestilo.

ANDREJ MANFREDA,

gojenec trgovske šole,

dne 14. t. m. zjutraj ob 4, previden s svetimi zakramenti, po kratki bolezni mirno v Gospod zaspal. Pogreb se je vršil 15. m. iz hiše žlosti (Corso V. E. 87) na domačem pokopališču.

Tem potem se zahvaljujem častiti duhovščini oz. o. kapucinom, gg. profesorjem, součencem i.t.d. za spremstvo, darovateljem vence in vsem onim, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je pogreb tako častno vršil. Posebno zahvale izrekam g. Mariji Frančeskin ter Josipini Mnih za njih požrtvovalni trud med bolezni jo potem.

GORICA, 16. marca 1923.

Cernigoj Alojzija, mati.
Ida Manfreda, sestra.

POZOR!

na staro slovensko turško

Razprodajam pohištvo po zelo znižanih cenah in sicer:

Omare	od 2000 lir naprej posteljnake	90
vzmeti (šuste)	70	"
blazine	60	"
kompletne spalnice	800	"

Velika izbera navadnih in finejših sob, kakor tudi železnih posteljnjakov.

Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goriškem z lastno tovarno v Gorici, Via Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

Zadružna zveza

vpisana zadružna z omeseno zavezo

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 32, I. nadstr. uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadruž, izvršuje nad njimi po zakonu revizije, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadruž, skrbji za delnino izravnava, to je sprejema od zadruž vlogo in jim daje posojila, posreduje po možnosti pri nakupovanju blaga (umetnih gnojil, modre galice, žvepia i. t. d.) in pri prodaji pridelkov, uporablja vsa postavna sredstva v pospeševanje zadružništva in povzdrigo kmetijstva in domače obrti.

KNJIGARNA KATOLIŠKEGA TISKOVNEGA DRUŠTVA

GORICA

Montova hiša

se priporoča slavnim županstvom, župnim uradom, šolskim vodstvom in slavnemu občinstvu.

Velika zaloga slovenskih, nemških in italijanskih knjig, tiskovin za županstva in cerkvene urade, slik z okvirji in brez okvirjev in devocijonalij vseh vrst.

Velika zaloga papirja in pisarniških potrebsčin.

Zastopstvo in zaloga najboljšega cigaretnega papirja „OLLESCHAU“.

ZALOGA VOSČENIH SVEC

različnih vrst, kadila in voščenih užgalnikov.